

Beleidsplan ANOEK NUYENS 2021-2023

De komende jaren willen we een fundamentele stap zetten in het opbouwen van een veerkrachtige praktijk waar onderzoek naar grote, maatschappelijke crises centraal staat, waar plek is voor een intermediale vormen van werken en waar toekomstige generaties makers op voort kunnen bouwen. Een plek waar mensen uit alle hoeken van de samenleving, politiek, bedrijf, burger, samenkomen om na te denken over de grootste vraag die nu boven ons hoofd hangt: hoe houden we onze planeet leefbaar?

Anoek Nuyens (Amsterdam, 1984) maakt sociaal bewogen kunst. Haar praktijk ziet ze als een werkplaats waar verhalen ontstaan die in allerlei vormen de wereld van betekenis voorzien. De vorm van een verhaal staat van tevoren niet vast. Dat klinkt misschien vaag en besluiteloos, maar is juist een bewuste keuze. Op die manier krijgt de inhoud veel ruimte en kan er gericht gekozen worden voor welk publiek een verhaal het meest urgent is. Van 2015 tot 2021 was ze een van de huismakers bij Frascati Theater in Amsterdam waar ze voorstellingen maakten zoals *Hulp*, *Pronk*, *Tenzij je een beter plan hebt* en *De zaak Shell* waarvan de laatste twee in samenwerking met Rebekka de Wit. Ze werd voor verschillende theaterprijzen genomineerd zoals de BNG-Bank Nieuwe Theatremakersprijs. Voor *De zaak Shell* won ze de regieprijs 2021 en Jaap Spijkers de Arlecchino voor zijn rol als CEO van Shell. Naast haar theaterwerk schrijft en maakt Anoek essays, boeken en podcasts. Haar vaste uitgever is Dasmag waar komend seizoen *Een soort familie* zal verschijnen. Voor *De Correspondent* schrijft ze regelmatig en werd haar serie *Staatsgeheimen* genomineerd voor de Loep en ontving ze de Marie Kleine-Gartman Pen voor haar essay *Westen, wake-up!* Onlangs verscheen haar nieuwe podcastserie *Pronk* die door NRC werd uitgeroepen tot een van de beste podcasts van 2021. Sinds 2021 heeft Anoek een eigen stichting en ontvangt ze steun van Stichting Doen, Dioraphte en het VSB Fonds.

Horizon lange termijn – waar staan we over zes jaar?

De kunstenaar van de 21ste eeuw is iemand die via verhalen sociale en maatschappelijke impact creëert. Die middenin de wereld staat, voor overheden speelt, aan tafel zit bij Shell, bruggen bouwt tussen tegenpolen en ruimte creëert voor het overzichtsperspectief. Veel groepen en individuen zitten vast in hun eigen gelijk of wijzen een andere partij aan als schuldige of oplossing van het probleem. En dat is logisch. Systemen en crises zijn zo complex en verbonden met elkaar dat we niet over onze eigen schutting heen kunnen kijken. Kunst kan dat wel. Kunst kan letterlijk en figuurlijk ruimte bieden en al die uiteenlopende perspectieven bij elkaar brengen. Niet op een polariserende, maar onderzoekende en emotionele manier, waardoor maatschappelijke impasses inzichtelijk worden. Daarom willen we de komende jaren kunstprojecten ontwikkelen die een bijdrage leveren aan het publieke debat en een wezenlijke rol spelen in het bij elkaar brengen van partijen en in het aanreiken van mogelijke toekomstscenario's.

Met Anoek kiezen steeds meer (jonge) theatermakers voor een flexibele werkpraktijk, waarbij die flexibiliteit zowel het artistieke als het praktische domein betreft. Het genre, de vorm en de samenwerkingsverbanden verschillen per project, zijn als het ware hybride. Voorstellingen en samenwerkingen zijn vaak interdisciplinair van aard. Wij merken momenteel dat deze werkwijze niet past in de mallen van bestaande fondsen en dat het tijd kost om te laten zien wat deze werkwijze oplevert. Dat het duurzamer is om projecten zo vorm te geven dat de output meerdere vormen heeft en niet enkel een tournee die daarna afgelopen is, dat langer onderzoek doen betekent dat je ook veel meer kunt wortelen in de samenleving en daardoor partners kunt leren kennen waar je op de lange termijn mee samen kunt werken.

De komende jaren wil Anoek Nuyens een aantal ontwikkelingen doormaken die allemaal zullen leiden tot haar uiteindelijke doel: leidinggeven aan een invloedrijk makershuis waar toonaangevende kunst wordt gemaakt met maatschappelijke impact. Anoek Nuyens wil dat kunstenaars een wezenlijke rol gaan spelen in politieke en maatschappelijke kwesties en via de kracht van verbeelding de grote maatschappelijke tragedies van deze tijd invoelbaar maken voor toeschouwers.

Quote 'Zaak Shell bewijst dat publieke debat ontstijgen'

Wanneer is het geslaagd? Wat hebben we bereikt?

- kunstenaar geen incidentele maar institutionele positie in het maatschappelijk debat, blijft nu bij oproepen.
- verschil maken in de publieke discussie, kunstenaars zichtbaar in debatten, denktanks, kunst publieke opinie beïnvloeden
- maatschappelijke partners structureel aan ons gebonden
- wegbereider in nieuwe manier van werken die zich uit in mogelijke nieuwe regelingen fondsen, meer onderzoekstijd
- een solide organisatie die de volgende stap kan maken, wellicht samen met andere makers, BIS gezelschap overnemen
- ook internationale carrière noemen

Waar vallen de gaten, waarin voorziet het veld nu niet?

Daar is podiumkunstenveld niet op ingericht. Want dan moet je veel onderzoek doen, met heel veel mensen praten, PR op een hele andere manier, proces openklappen, onderzoeksavonden, partners duurzaam aan je binden.

Nodig op de kortere termijn

Het korte termijndoel is om over twee jaar in te stromen bij het Fonds Podiumkunsten als een categorie II gezelschap, 200.000-400.000 euro per jaar. Anoen heeft sinds een jaar een eigen zakelijk leider gevonden in Lene Grooten die met haar de eerste stappen heeft gezet om met een eigen stichting en coproductanten werk te realiseren. Voor de komende twee jaar zijn de middelen geworven voor de onderzoeken van TATA en *Het Shell Museum*. Voor het realiseren van de producties moeten nog middelen worden geworven. Dat zullen losse productiesubsidies zijn. Het idee is om de komende twee jaar te kijken hoe dicht we bij een dergelijke maat van categorie II kunnen komen zodat we kunnen laten zien klaar te zijn voor deze stap. We gaan de komende twee jaar onderzoek doen naar TATA en Shell Museum en de middelen werven om deze projecten voor de toekomst. Maar we moeten ook onze plannen gaan ontwikkelen voor de vier jaar erna en daar onderzoek voor doen. Vergelijk de fase waarin we zitten met de eerste jaren een startup: je weet dat je iets te pakken hebt dat echt een ontwikkeling gaat betekenen, maar je moet de eerste jaren heel veel investeren om pas later te oogsten.

Waar in voorzien andere fondsen niet, waar vallen de gaten?

Onderzoekstijd om nieuwe meerjarenaanvraag te maken
Zakelijke tijd om middelen te werven om de projecten te realiseren en kansen te kunnen pakken
Zichtbaarheid vergroten met huisstijl en website
Internationale productiemiddelen om 'De Zaak Shell' naar het buitenland te brengen

Wanneer is het geslaagd? Wat hebben we bereikt?

- in het oog springende projecten gerealiseerd waarmee we de stem in publieke debat zijn
- een aanvraag geschreven en gehonoreerd die klopt met onze werkwijze, duurzaam
- start gemaakt met internationale carrière
- basis gelegd voor een duurzaam netwerk met NGO's, politici, CEO's, wetenschappers, ook voor spelen

Al jarenlang is het *business as usual* in de podiumkunsten: om projecten te verwezenlijken zoek je samenwerkingen met andere culturele instellingen. Dat is mooi en bevordert solidariteit, maar het representeert ook een hokjesdenken dat haaks staat op de mentaliteit van een hybride maker. Wij willen onderzoeken hoe je met maatschappelijke instellingen zoals Milieudefensie en Urgenda een duurzame samenwerking kan genereren. De Nederlandse ngo Milieudefensie is met zo'n 95000 leden, een van de grootste milieuorganisaties. De afgelopen jaren was er sprake van verschillende kleinschalige samenwerkingen die we de komende tijd willen uitbreiden en

verdiepen. Met Marjan Minnesma van Urgenda onderzoeken we een inhoudelijke samenwerking op het gebied van het ontwikkelen van zogenaamde toekomstscenario's. Het samenkomen van makers met maatschappelijke organisaties die fundamenteel andere ideeën hebben kan lastig zijn. Met deze twee casussen die zich op andere punten in een traject van associatie bevinden, onderzoeken we hoe je tot echt duurzame en langdurige samenwerkingen komt en delen we onze inzichten delen zodat andere makers ervan kunnen leren. Wat zijn de *do's and don'ts*, de uitdagingen en de verrassende meevallers.

Organisatorisch betekent dit

- *Artistiek gezien genoeg ruimte en vrijheid houden om te kunnen initiëren en maken.*

We zien nu in de praktijk dat er veel tijd gaat zitten in hele basale en praktische zaken zoals de stroom mailtjes beantwoorden, internationaal netwerk opzetten en op zoek naar regelingen en fondsen die wel openstaan voor lange onderzoekstrajecten. Als we echt een stap vooruit willen maken dan moeten we zorgen dat zij voor een deel ontzorgd wordt en voor een deel ook werk kan delen.

- *Zakelijk gezien continuïteit opbouwen en aandacht hebben om te investeren en bouwen*

Op dit moment komt de zakelijke overhead uit projectsubsidies waar de overhead dus voor dat project moet zijn. Veel fondsen geven aan dat het moeilijk is om overhead voor het geheel te bekostigen en dat maakt het erg lastig een organisatie op te bouwen en klaar te stomen voor een vierjarige regeling. Helaas bestaan er op dit moment geen tweejarige regelingen waar wij in passen. Het gevolg is dat de zakelijk leider nu te weinig tijd heeft om alle kansen te verzilveren en het werk deels onbetaald gebeurt omdat we de kansen niet willen laten liggen.

- *Zichtbaar worden als gezelschap en de vierjarige regeling van het Fonds Podiumkunsten instromen*

Anoek Nuyens heeft tot nu toe enkel als maker in andere huizen gemaakt en is daarmee geen gezelschap of 'brand' op zichzelf. Dat betekent dat de marketing en communicatie zal moeten worden aangepast naar een nieuwe situatie voor als we als zelfstandig gezelschap verder gaan. Daar horen ook middelen bij als een huisstijl, website en uren voor een marketeer om dit te ontwikkelen.

1. Groeien als maatschappelijk geëngageerde kunstenaar en structureel samenwerken met maatschappelijke partners

Binnen de huidige podiumkunsten zijn voorstellingen rond gender en identiteitspolitiek *booming*. We zoeken de tragedie vooral in onszelf en minder in de wereld om ons heen. Verhalen over politieke ideologieën of de klimaatcrisis worden vaak geframed als 'te groot' en 'te abstract'. Terwijl je ook kunt denken: als Shakespeare nu geleefd zou hebben zou hij zeker voorstellingen rond de klimaatcrisis maken. De allergrootste tragedie van deze tijd houdt zich daarin schuil. Dat dat zo is, willen we de komende jaren laten zien via een aantal nieuwe werken. In lijn van *De zaak Shell* zullen we *Het Shell Museum*, *Tata* en *De Scenarioafdeling voor Burgers* ontwikkelen. Deze projecten hebben allemaal een directe link met de klimaatcrisis en de huidige politiek, maar zijn ook specifiek gericht op mogelijke toekomstscenario's.

2. Van nationaal naar internationaal

Op dit moment zijn we bezig met het promoten van *De zaak Shell* in Duitsland, Engeland en Frankrijk. Het is het startschot van een mogelijke internationale carrière. Hiervoor werken we samen met Wouter van Ransbeek en Ulrike Burger. Wouter van Ransbeek was zestien jaar directeur van ITA en nauw betrokken bij de internationale carrière van Ivo van Hove. Ulrike

Buerger was jarenlang de hoofdproducent van Joop van de Ende Musicals. Samen hebben zij Rainmakers opgericht waarmee ze een aantal vernieuwingen in het veld willen doorzetten en een aantal makers internationaal willen ondersteunen. De komende tijd zullen we met hen gaan onderzoeken welke kansen zich voordoen en hoe die inhoudelijk en artistieke aansluiten bij mijn werk.

Organisatorisch is hiervoor nodig:

- Internationaal de juiste wegen kennen en ook handgeld hebben om te produceren in het buitenland. Het is superfijn dat we een bijdrage ontvangen van het Fonds Podiumkunsten voor Internationale Promotie. Wat we echter merken, is dat als je eenmaal ergens in gesprek raakt zonder eigen productiemiddelen het heel erg lastig is om daadwerkelijk in het buitenland geproduceerd te worden. We hebben de eerste stappen gezet in een samenwerking met Rainmakers van Wouter van Ransbeek en Ulrike Buerger die ons adviseren en helpen met de juiste contacten en kanalen. We zouden hun expertise graag meerjarig willen inroepen.